

**Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen
valvontasuunnitelma
2020-2025**

Esipuhe

Uusi ympäristönsuojelulaki (527/2014) tuli voimaan 1.9.2014 ja korvasi aiemman, vuodelta 2000 peräisin olleen ympäristönsuojelulain. Uuden ympäristönsuojelulain yhtenä tavoitteena oli tehostaa lupamenettelyä ja ympäristönsuojelun valvontaa lisäämällä toimintojen suunnitelmallisuutta ja riskiperusteisuutta. Laki edellytti, että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen laati ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman kolmen vuoden kuluessa lain voimaantulosta, eli viimeistään 1.9.2017. Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen laati valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman vuoden 2015 alussa. Valvontasuunnitelman piti alun perin olla voimassa vuodet 2015–2020, kun taas valvontaohjelmaa on päivitetty vuosittain.

Näinä viitenä vuonna, kun ensimmäistä valvontasuunnitelmaa on noudatettu, valvontavastuu on selvästi siirtynyt valtion valvontaviranomaiselta (ELY-keskus) kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Yli kymmenen ympäristöluvanvaraisen toiminnan valvontavastuu on siirretty tänä aikana ELY-keskukselta Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Luparajoja ja lupaviranomaisten (valtion ympäristönsuojeluviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) välistä toimivaltaa on myös tarkastettu useaan otteeseen, mikä on käytännössä johtanut siihen, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on ratkaistava yhä useampi lupahakemus. Tänä viisivuotiskautena käyttöön otettu valtakunnallinen ympäristönsuojelun valvonnan tietojärjestelmä YLVA on aiheuttanut myös sen, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen täytyy panna resursseja lakisääteisten tehtävien viemiseksi järjestelmään ja sen ajan tasalla pitämiseen sekä tarkastaa ja hyväksyä toiminnanharjoittajien järjestelmään tekemät raportit.

Näinä viitenä vuonna, kun nykyistä valvontasuunnitelmaa on noudatettu, Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulla olevat ympäristöluvanvaraiset, ilmoituksenvaraiset ja rekisteröitävät toiminnot on tarkastettu suunnitelmallisesti kerran tai kaksi. Viiden viime vuoden aikana on tehty yhteensä 82 ympäristöluvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan suunnitelmallista tarkastusta. Tarkastusten tuottamien lisätietojen perusteella on osoittautunut perustelluksi tarkistaa toimintojen toimialakohtaista riskien arviointia ja joissain tapauksissa pidentää suunnitelmallisten tarkastusten aikaväliä. Tällä tavalla vapautuvat resurssit voidaan sen sijaan käyttää muihin valvontatehtäviin.

Ympäristönsuojelulaki edellyttää, että valvontasuunnitelma tarkistetaan säännöllisesti. Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen päivitetyn valvontasuunnitelman on tarkoitus olla voimassa 2020–2025, mutta sitä voidaan tarvittaessa päivittää ennen vuotta 2025. Valvontasuunnitelma kattaa vain Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ympäristönsuojelulain, jätelain, maa-aineslain ja ulkoilulain mukaisesti järjestämän suunnitelmallisen, säännöllisen valvonnan. Valvontasuunnitelma ei siis käsitä muuta valvontaa, jota ympäristönsuojeluviranomainen harjoittaa ympäristönsuojelulain, jätelain, kemikaalilain, maa-aineslain, merenkulun ympäristönsuojelulain, vesihuoltolain, vesiliikennelain, maastoliikennelain ja vesilain mukaisesti.

Kuntaliitto on julkaissut julkaisun *Ohje kunnan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman laatimiseen* (Kuntaliitto 2016) kuntien valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman laatimisen tueksi. Ympäristöministeriö on julkaissut julkaisut *Ympäristövalvonnan ohje* (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2016) ja *Ympäristönsuojelulainsäädännön laillisuusvalvontaopas 2014* (Ympäristöhallinnon ohjeita 9/2014) valvontaviranomaisten valvontatyön tueksi.

Säännöllinen valvonta

Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten valvontasuunnitelma. Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista, pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti.

Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Tarkastuskohteet ja -tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella.

Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta valvontaohjelma. Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Tarkemmat määräykset valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman sisällöstä annetaan valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen (713/2014) 28 ja 30 §:ssä.

Valvontasuunnitelman sisältö

Valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen (713/2014) 28 §:n mukaan valvontasuunnitelmassa on oltava:

- yleisluontoinen arvio ympäristön pilaantumisen riskeistä suunnitelmaan kuuluvalla alueella
- tieto viranomaisen valvontavastuulle kuuluvista luvanvaraisista, ilmoituksenvaraisista ja rekisteröitävistä toiminnoista luettelona tai erillisenä sähköisenä rekisterinä
- kuvaus menettelystä valvontaohjelman laatimiseksi
- tieto siitä, miten ympäristöriskien arviointi tehdään, mitä perusteita siinä käytetään ja miten se ohjaa valvontaohjelman laatimista ja valvontaa
- tieto siitä, käytetäänkö määräaikaistarkastusten järjestämisessä otantamenettelyä, miltä osin otantaa käytetään ja mitä ovat otannan laatimisen perusteet
- kuvaus ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaisten tarkastusten vireilletulosta ja käytöstä; jos viranomaisella ei ole asiasta tarkempaa ohjeistusta, viittaus ympäristönsuojelulain 169 ja 186 §:n mukaisiin menettelyihin on riittävä
- tieto valvonnan voimavaroista henkilötyövuosina ja muina valvontaa kuvaavina tunnuslukuina
- kuvaus viranomaisten välisestä yhteistyöstä valvonnassa.

Ympäristönsuojelulain mukaan valvontasuunnitelmaan voidaan sisällyttää muiden lakien mukaista valvontaa. Ainakin jätelain mukaisen suunnitelmallisen valvonnan on oltava osa ympäristönsuojelulain mukaista valvontasuunnitelmaa, jollei jätelakia varten laadita erillistä valvontasuunnitelmaa.

Valvontaohjelman sisältö

Valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen (713/2014) 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava:

- suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista
- tiedot muista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä
- kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Luvanvaraiset, ilmoituksenvaraiset ja rekisteröitävät toiminnot

Ympäristöluvanvaraiset toiminnot on esitetty ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteessä 1. Ympäristölupa on lisäksi oltava toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesilain mukaan luvanvaraisesta hankkeesta, jätevesien johtamiseen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai noron pilaantumista, sekä toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitusta. Ympäristönsuojelulain liitteiden 1 ja 2 mukainen toiminta edellyttää aina ympäristölupaa, jos toiminta sijoitetaan pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa, vaikka toiminta olisikin pienimuotoisempaa kuin liitteissä on mainittu.

Ilmoituksenvaraiset toiminnot on esitetty ympäristönsuojelulain liitteessä 4. Niihin kuuluvat sahalaitokset, vaarallisen kemikaalin varastot, koneellinen kullankaivuu, elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnot, joiden jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle, keskisuuret eläinsuojat, yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikot tai vastaavan kokoiset työkonevarikot, ulkona sijaitsevat ampumaradat, joilla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja joissa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa, sekä kiinteät eläintarhat ja huvipuistot.

Rekisteröitävät toiminnot on esitetty ympäristönsuojelulain liitteessä 2. Niihin kuuluvat energiantuotantolaitokset, asfalttiasemat, nestemäisen polttoaineen jakeluasemat, kemialliset pesulat, toiminnot, joissa käytetään orgaanisia liuottimia, sekä kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat.

Vastuu ympäristöluvanvaraisten ja ilmoituksenvaraisten toimintojen valvonnasta kuuluu valtion valvontaviranomaiselle (ELY-keskukselle), jos toiminnan ympäristöluvan myöntää tai päätöksen ilmoituksen johdosta antaa valtion ympäristölupaviranomainen (aluehallintovirasto), ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jos se myöntää toiminnan ympäristöluvan tai antaa päätöksen ilmoituksen johdosta. Vastuu ympäristönsuojelulain liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän toiminnan valvonnasta kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulla on 1.1.2020 lähtien yhteensä 62 ympäristöluvanvaraista, ilmoituksenvaraista ja rekisteröitävää toimintaa. Niistä 34 toiminnalle on myönnetty ympäristölupa, yksi eläinsuoja on tehnyt ilmoituksen ja 26 toimintaa on rekisteröity. Yhdellä ampumaradalla ei vielä ole ympäristölupaa. ELY-keskuksen valvontavastuulla olevien ympäristöluvanvaraisten ja ilmoituksenvaraisten toimintojen määrä nousi samaan aikaan 39:ään (22 kalanviljelylaitosta, 7 jätevedenpuhdistamoa, 6 suurteollisuutta koskevaa ympäristölupaa, 2 maalitehdasta, 1 laivatelakka, 1 jätekeskus).

Valvonnan toiminta-alue, ympäristöolosuhteet ja ympäristön pilaantumisen vaara

Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen vastaa yhdessä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa ympäristönsuojelulain, jätelain ja vesilain yleisestä valvonnasta viidellä kunta-alueella: Paraisilla, Nauvossa, Korppoossa, Houtskarissa ja Iniössä. Kaupungin pinta-ala on yhteensä 5 548 km², josta 882 km² on maata ja 4 666 km² on vettä. Vakinaisia asukkaita on noin 15 100 (Paraisilla 12 200, Nauvossa 1 400, Korppoossa 800, Houtskarissa 500, Iniössä 200). Asukasluku kasvaa kesäisin tuntuvasti runsaan vapaa-ajan asutuksen ansiosta.

Paraisten kunta-alue

Paraisilla on yhteensä 39 ympäristöluvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa: 9 jakeluasemaa, 4 eläinsuojaa, 3 lämpölaitosta, 2 maalitehdasta, 2 kaivosta, 2 kivenmurskaamoa, 2 kalanviljelylaitosta, 2 jätevedenpuhdistamoa, 1 VOC-laitos, 1 sementtitehdas, 1 kalkkitehdas, 1 mineraalivillatehdas, 1 seinäelementtitehdas, 1 betoni- ja elementtitehdas, 1 moottoriurheilurata, 1 biokaasulaitos, 1 ampumarata, 1 lentopaikka, 1 maankaatopaikka, 1 jätekeskus ja 1 pienvenesatama.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat ravinnekuormitus kalanviljelylaitoksilla ja eläintiloilla, polttoaineen varastointi ja käsittely jakeluasemilla, melun ja pölyn leviäminen suurteollisuudesta ja kivenmurskaustoiminnasta, melun leviäminen moottoriurheiluradalta ja ampumaradalta sekä mahdolliset häiriöt jätevedenpuhdistamojen toiminnassa. Kunta-alueella on neljä luokiteltua pohjavesialuetta, joista yhtä (Stormälö) käytetään yhdyskunnan vesihuoltoon. Kaksi ympäristöluvanvaraista toimintaa (meriasema ja moottoriurheilurata) sijaitsee Stormälön pohjavesialueella. Merivesialueen ekologinen tila on tyydyttävä.

Nauvon kunta-alue

Nauvossa on yhteensä 28 ympäristöluvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa: 11 kalanviljelylaitosta, 5 jakeluasemaa, 3 eläintilaa, 2 kivenmurskaamoa, 2 kalanjalostuslaitosta, 2 jätevedenpuhdistamoa, 1 turkistarha, 1 jätteenpuristin ja 1 ampumarata.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat ravinnekuormitus kalanviljelylaitoksilla, turkistarhassa ja eläintiloilla, polttoaineen varastointi ja käsittely jakeluasemilla, melun ja pölyn leviäminen kivenmurskaustoiminnasta, melun leviäminen ampumaradalta sekä mahdolliset häiriöt jätevedenpuhdistamojen toiminnassa. Kunta-alueella on neljä luokiteltua pohjavesialuetta, joista kahta (Finby ja Vikom) käytetään yhdyskunnan vesihuoltoon. Merivesialueen ekologinen tila on tyydyttävä.

Korppoon kunta-alue

Korppoossa on yhteensä 16 ympäristöluvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa: 4 jakeluasemaa, 3 kivenmurskaamoa (joista kaksi toiminnassa), 2 eläintilaa, 2 kalanviljelylaitosta, 2 jätevedenpuhdistamoa, 1 jätteen lajitteluasema, 1 laivatelakka ja 1 ampumarata.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat ravinnekuormitus kalanviljelylaitoksilla ja eläintiloilla, polttoaineen varastointi ja käsittely jakeluasemilla, melun ja pölyn leviäminen kivenmurskaustoiminnasta, melun leviäminen ampumaradalta sekä mahdolliset häiriöt jätevedenpuhdistamojen toiminnassa. Kunta-alueella on kolme luokiteltua pohjavesialuetta, joista kahta (Rosklax ja Verkan) käytetään yhdyskunnan vesihuoltoon. Merivesialueen ekologinen tila on tyydyttävä.

Houtskarın kunta-alue

Houtskarissa on yhteensä 12 ympäristöluvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa: 4 kalanviljelylaitosta, 3 jakeluasemaa (joista kaksi toiminnassa), 1 jätteen lajitteluasema, 1 kivenmurskaamo, 1 kalanjalostuslaitos, 1 kunnallinen jätevedenpuhdistamo ja 1 ampumarata.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat ravinnekuormitukset kalanviljelylaitoksilla, polttoaineen varastointi ja käsittely jakeluasemilla, melun ja pölyn leviäminen kivenmurskaustoiminnasta, melun leviäminen ampumaradalta sekä mahdolliset häiriöt jätevedenpuhdistamon toiminnassa. Houtskarissa ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Merivesialueen ekologinen tila on tyydyttävä.

Iniön kunta-alue

Iniössä on yhteensä 6 ympäristöluvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa: 3 kalanviljelylaitosta, 2 jakeluasemaa (meriasemia) ja 1 kalanjalostuslaitos.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat ravinneainekuormitukset kalanviljelylaitoksilla sekä polttoaineen varastointi ja käsittely jakeluasemilla. Iniössä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Merivesialueen ekologinen tila on tyydyttävä.

Valvontaohjelman laatimismenettely

Ympäristönsuojelutoimisto laatii kunkin kalenterivuoden alussa valvontaohjelman luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta, jotka on tarkoitus toteuttaa vuoden aikana. Uusille toiminnoille ja toiminnoille, joiden valvontavastuu on siirretty valtion valvontaviranomaiselta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, tehdään riskien arviointi, minkä jälkeen toiminnot sisällytetään valvontaohjelmaan ja tarkastetaan säännöllisesti tehdyn riskin arvioinnin mukaisesti.

Valvontaohjelma annetaan rakennus- ja ympäristölautakunnalle tiedoksi. Rakennus- ja ympäristölautakunnan ei tarvitse tehdä hallintopäätöstä valvontaohjelman hyväksymisestä, koska valvontaohjelman laatiminen ja ympäristönsuojelulain ja jätelain valvonnan harjoittaminen ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lakisääteisiä tehtäviä.

Toimintojen ympäristöriskien arviointi

Valvontakohteiden suunnitelmallisen tarkastustiheyden on perustuttava ympäristöriskien arviointiin. Laitoksesta tai toiminnasta aiheutuvat ympäristövaikutukset, päästöjen laajuus ja laatu, laitoksen ympäristö ja muut päästölähteet sekä laitoksen ympäristöjohton ja ympäristönsuojelun taso tulee ottaa huomioon riskien arvioinnissa. Laitokset ja toiminnot, joiden ympäristövaikutukset ja riskit on todettu ja arvioitu suurimmiksi, tulee asettaa valvonnassa etusijalle.

Toimintojen ympäristöriskit on arvioitu valvontasuunnitelmaa laadittaessa toimialakohtaisesti. Ympäristöriskien arvioinnissa on huomioitu seuraavat yhdeksän ei-toivottua tilannetta (riskitekijää):

1. Melu ja värinä
2. Roskaaminen ja epäsiisteys

3. Jätteen synty, määrä ja laatu
4. Jätevettä viemäriverkostoon, määrä ja laatu
5. Jätevettä vesistöön, määrä ja laatu
6. Päästöt maaperään ja pohjaveteen
7. Päästöt ilmaan (sis. pöly ja haju), määrä ja laatu
8. Vaarallisten aineiden määrä toiminnassa
9. Onnettomuuksien ja häiriötilanteiden riski

Ei-toivotun tilanteen todennäköisyys on arvioitu asteikolla 1–3 (epätodennäköinen, mahdollinen, todennäköinen). Myös tilanteen vaikutukset on arvioitu asteikolla 1–3 (merkityksetön, kohtalainen, vakava). Ympäristöriski (merkityksetön, pieni, kohtalainen, iso, merkittävä) saadaan alla olevan taulukon mukaisesti:

Taulukko 1. Ympäristöriskin riippuvuus todennäköisyydestä ja vaikutuksesta

Todennäköisyys/Vaikutus	1 (merkityksetön)	2 (kohtalainen)	3 (vakava)
1 (epätodennäköinen)	1 (merkityksetön riski)	2 (pieni riski)	3 (kohtalainen riski)
2 (mahdollinen)	2 (pieni riski)	3 (kohtalainen riski)	4 (iso riski)
3 (todennäköinen)	3 (kohtalainen riski)	4 (iso riski)	5 (merkittävä riski)

Eri toimintatyyppien riskiarviointi käy ilmi liitteestä 2. Tarkastustiheys määräytyy painotetun ympäristöriskin mukaan. Toiminnot, joiden painotettu ympäristöriski on 9–19, tarkastetaan vähintään kerran viidessä vuodessa, toiminnot, joiden painotettu ympäristöriski on 20–29, tarkastetaan vähintään kerran kolmessa vuodessa ja toiminnot, joiden painotettu ympäristöriski on 30–45, tarkastetaan vuosittain. Yksittäiset toiminnot tai laitokset, jotka poikkeavat merkittävästi alakohtaisesta ympäristöriskien arvioinnista, voidaan tarkastaa useammin tai harvemmin, kuitenkin vähintään kerran viiden vuoden aikana. Tämän valvontasuunnitelman jälkeen perustettaville toimintatyypeille laaditaan erillinen riskien arviointi, jonka perusteella tarkastustiheys ratkaistaan.

Otantamenettelyn käyttö

Otantamenettelyyn perustuvia valvontamenetelmiä ei sovelleta määräaikaistarkastuksissa. Toiminnot tarkastetaan suunnitelman mukaan valvontasuunnitelmaan kirjattua tarkastustiheyttä noudattaen. Tarkastustiheys määräytyy toiminnan ympäristöriskien ja käytettävissä olevien valvontaresurssien perusteella.

Tarkastukset onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 169 §:n mukaan valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvítettävä asia muulla asianmukaisella tavalla, jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai ilmoituspäätöksen taikka muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu haittaa terveydelle tai merkittävää muuta lain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen riskiä. Jos samanaikaisesti on vireillä toimintaa koskeva lupa- tai ilmoituspäätösasia, on tarkastus tai selvitys tehtävä mahdollisuuksien mukaan ennen lupa-asian ratkaisemista tai ilmoituspäätöksen antamista. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 186 §:n mukaan myös joku muu kuin valvontaviranomainen, esim. haittaa kärsivä asianosainen, voi panna asian kirjallisesti vireille.

Valvontaan käytettävissä olevat resurssit

Paraisten kaupungissa on kolme kokopäiväistä ympäristönsuojelun viranhaltijaa (taulukko 2). Valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman mukaiseen suunnitelmalliseen valvontaan käytettävät resurssit ovat rajalliset, arviolta 0,35 henkilötyövuotta vuodessa. Laitosten tarkastusten lisäksi aikaan on laskettu mukaan mm. valmisteluihin, matkoihin ja tarkastuspöytäkirjojen laatimiseen kuluva aika. Suurin osa ympäristönsuojelun viranhaltijoiden työajasta menee muiden ympäristönsuojelulain, jätelain, kemikaalilain, maa-aineslain, merenkulun ympäristönsuojelulain, vesihuoltolain, vesiliikennelain, maastoliikennelain ja vesilain mukaisten lupa- ja valvonta-asioiden hoitoon. Suunnittelemattomaan valvontaan menevä työaika on arviolta 0,65 henkilötyövuotta vuodessa.

Taulukko 2. Valvontaan käytettävissä olevat resurssit

	Ympäristönsuojelun työaika (henkilötyövuodet)	Valvontatyöhön kuluva työaika (henkilötyövuodet)
Ympäristönsuojelupäällikkö	0,5	
Ympäristönsuojelutarkastaja	1,0	0,5
Ympäristönsuojelutarkastaja	1,0	0,5
Yhteensä:	2,5	1,0

Valvonnan viranomaisyhteistyö

Valvonta toteutetaan tarvittaessa yhteistyössä muiden valvontaviranomaisten, kuten Varsinais-Suomen ELY-keskuksen, Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen, Liedon kunnan ympäristöterveydenhuollon, Paraisten kaupungin rakennusvalvonnan ja poliisin kanssa. Viranomaisyhteistyötä voidaan toteuttaa yhteisten tarkastusten, tiedonvaihdon, lausuntojen tai keskustelujen muodossa.

ELY-keskuksen kanssa tehtävä yhteistyö on liittynyt lähinnä ELY-keskuksen suorittamiin kuntien jätevedenpuhdistamojen ja suurteollisuuden laitosten valvontatarkastuksiin sekä ojituksia koskeviin asioihin, ruoppauksiin, pilaantuneen maaperän puhdistamiseen ja öljyonnettomuuksiin.

Pelastuslaitoksen kanssa tehtävä yhteistyö on viime vuosina liittynyt lähinnä öljyonnettomuuksiin, jakeluasemien valvontaan ja rakennusten polttamiseen harjoitustarkoituksessa.

Ympäristöterveydenhuollon kanssa tehtävä yhteistyö on liittynyt lähinnä ympäristölupahakemuksiin tai ympäristönsuojelulain 116 §:n mukaisiin ilmoituksiin liittyviin lausuntopyyntöihin. Yhteistyötä voidaan tehdä myös asioissa, jotka koskevat kiinteistöjen saastunutta talousvettä, tuhoeläimiä sekä muita terveydellisiä haittoja.

Rakennusvalvonnan kanssa tehtävä yhteistyö on liittynyt lähinnä ympäristöluvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen tai rekisteröitävän toiminnan rakennuslupa-asioihin. Yhteistyötä tehdään myös asioissa, jotka koskevat haja-asutusalueiden jätevedenkäsittelyä, savukaasuhaittoja ja varastointia kiinteistöillä.

Poliisin kanssa tehtävä yhteistyö on liittynyt lähinnä tiedonvaihtoon esitutkintailmoitusten yhteydessä.

Valvontamaksu

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä vahvistetun taksan mukaisen maksun laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta. Mikroyrityksiltä perittävä maksun on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan laatu ja luonne. Mikroyrityksellä tarkoitetaan taloudellista toimintaa harjoittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa. Maksun on oltava kohtuullinen myös, jos toiminnanharjoittajan asemassa on sellainen luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on myös oikeus periä maksu:

- 169 §:n mukaisista tarkastuksista, jotka johtavat kehotuksen, määräyksen tai kiellon antamiseen sekä niistä toimenpiteistä jotka ovat tarpeen määräyksen, kehotuksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi
- tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi
- valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi silloin, kun toimivalta on siirretty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 138 §:ssä tarkoitetulla tavalla

Valvontamaksut käyvät ilmi valtuuston hyväksymästä taksasta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen muiden lakien mukaan järjestämä säännöllinen valvonta

Jätelaki (646/2011). Jätelain 124 §:n mukaan seuraavat toiminnot on tarkastettava säännöllisesti, vähintään viiden vuoden välein: toiminta, jossa jätettä käsitellään laitos- tai ammattimaisesti, toiminta, jossa syntyy vaarallista jätettä (autokorjaamot, venetelakat ja venehuoltoyritykset, konehuoltoyritykset ym.), tai jossa jätettä kerätään ammattimaisesti ja joka ei ole ympäristöluvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää. Jätteen kerääjiä on kuusi. Toimintoja, joissa syntyy vaarallista jätettä, on noin 100.

Ulkoilulaki (606/1973). Muut kuin tilapäiset leirintäalueet on tarkastettava säännöllisesti, vähintään viiden vuoden välein. Tarkastuksissa on katsottava, että jätteen käsittely hoidetaan määräysten mukaisesti ja että toiminta täyttää ulkoilulain 19 §:n vaatimukset. Leirintäalueella tarkoitetaan lain 18 §:n mukaan aluetta, jolla majoitutaan tilapäisesti ja yleensä vapaa-aikana leirintämökkiin, teltaan, matkailuperävaunuun tai matkailuajoneuvoon ja jolla on yhteensä vähintään 25 leirintämökkiä taikka teltalle, matkailuperävaunulle tai matkailuajoneuvolle varattua paikkaa. Alue, jolla on vähintään 10 leirintämökkiä, on kuitenkin aina leirintäalue. Leirintäalueita on kahdeksan.

Maa-aineslaki (555/1981). Maa-ainesluvan nojalla harjoitettava ottamistoiminta on tarkastettava valtioneuvoston maa-ainesten ottamisesta antaman asetuksen (926/2005) 7 §:n mukaan säännöllisesti. Ottamistoiminnan laajuudesta riippuen tarkastukset tehdään vuosittain tai joka toinen vuosi. Tarkastuksissa varmistutaan siitä, että ottamistoimintaa harjoitetaan luvan ja maa-aineslain määräysten mukaisesti. Erityistä huomiota kiinnitetään matalimman sallitun kaivusvyöhyden noudattamiseen sekä siihen, ettei maa-ainesta oteta hyväksytyn kaivualueen/louhinta-alueen ulkopuolelta. Tämän lisäksi tarkastetaan, että

lupanhaltija ilmoittaa lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään 31. tammikuuta edellisvuoden aikana otetun maa-aineksen määrän ja laadun. Ottamisalueita on kymmenen.

Ympäristönsuojelulaki (527/2014). Jätevedenpuhdistamot, joiden asukasvastineluku on ≥ 30 ja jotka eivät ole ympäristöluvanvaraisia, on tarkastettava säännöllisesti, vähintään viiden vuoden välein. Tarkastuksissa varmistetaan siitä, että jätevedenpuhdistamo toimii suunnitellusti, ylijäämäliete tyhjennetään säännöllisesti, päästömittaukset tehdään (jos niin on määrätty) ja huolto ja ylläpito hoidetaan säännöllisesti. Puhdistamoja on kymmenen.

Liite 1

Toimialakohtainen luettelo ympäristöluvanvaraisista, ilmoituksenvaraisista ja rekisteröitävistä toiminnoista, jotka ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja ELY-keskuksen valvontavastuulla.

Ympäristöluvanvaraiset toiminnot	Valvontakohteet kunta	Valvontakohteet ELY-keskus
1. Metsäteollisuus		
2. Metalliteollisuus - Venetelakat		1
3. Energian tuotanto		
4. Kemianteollisuus - Maalitehtaat		2
5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely		
6. Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta - Seinäelementtitehtaat		1
7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten ja turpeen otto - Kivenlouhinta ja kivenmurskaamot - Kaivokset	8	2
8. Mineraalituotteiden valmistus - Betoniasemat ja elementtitehtaat - Sementtitehtaat, kalkkiuunit ja mineraalivillatehtaat	1	3
9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely		
10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus - Kalanjalostuslaitokset	4	
11. Eläinsuojat tai kalankasvatus - Eläinsuojat - Turkistarhat - Kalanviljelylaitokset	8 1	22
12. Liikenne - Moottoriurheiluradat - Lentopaikat	1 1	
13. Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely - Jäteasemat - Biokaasulaitokset - Maankaatopaikat - Jätevedenpuhdistamot	3 1 1	1 7
14. Muu toiminta - Ampumaradat	4	
15. Ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 mom. 28 § - Jakeluasemat	1	

- Muut toiminnot	1	
Ilmoituksenvaraiset toiminnot		
1. Sahalaitokset		
2. Terveydelle tai ympäristölle vaarallisen kemikaalin varastot		
3. Koneellinen kullankaivuu		
4. Elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnot, joiden jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle		
5. Eläinsuojat	1	
6. Yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikot tai vastaavan kokoiset työkonevarikot		
7. Ulkona sijaitsevat ampumaradat, joilla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja joissa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa		
8. Kiinteät eläintarhat tai huvipuistot		
Rekisteröitävät toiminnot		
1. Energiantuotantolaitokset	3	
2. Asfalttiasemat		
3. Nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat	22	
4. Kemiallinen pesula		
5-7. Toiminnot ja laitokset, joissa käytetään orgaanisia liuottimia	1	
8. Kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat		
Yhteensä	62	39

Liite 2

Toimialakohtainen riskien arviointi

Ympäristöriskien arviointi	Melu ja tärinä	Roskaaminen ja epäsiisteys	Jätteen synty, määrä ja laatu	Jätevettä viemäriverkostoon, määrä ja laatu	Jätevettä vesistöön, määrä ja laatu	Päästöt maaperään ja pohjaveteen	Päästöt ilmaan (sis. pöly ja haju), määrä ja laatu	Vaarallisten aineiden määrä toiminnassa	Onnettomuuksien ja häiriötilanteiden riski	Painotettu riski	Tarkastustiheys vuosina
Lämpölaitokset	2	2	2	2	1	2	3	3	2	19	5
VOC-laitokset	2	2	3	2	1	2	3	2	2	19	5
Jakeluasemat: pienet myymäläasemat	2	2	2	1	1	3	2	3	2	18	5
Jakeluasemat: meriasemat	2	2	2	1	2	3	2	3	2	19	5
Jakeluasemat: muut asemat	2	2	2	2	1	2	2	3	2	18	5
Kivenmurskaamot	4	2	2	1	1	2	4	2	3	21	3
Betoniasemat ja betonituotetehtaat	3	3	3	3	1	3	2	2	2	22	3
Eläinsuojat	2	2	3	1	2	2	2	2	2	18	5
Turkistarhat	2	2	3	1	2	4	2	2	2	20	3
Kalanjalostuslaitokset	2	2	3	1	3	2	2	2	2	19	5
Jäteasemat	2	3	2	1	1	2	2	2	2	17	5
Maankaatopaikat	2	2	2	1	1	2	2	1	2	15	5
Biokaasulaitokset	2	2	2	1	1	2	2	2	2	16	5
Moottoriturheiluradat	3	2	2	1	1	2	2	2	2	17	5
Lentopaikat	3	2	2	1	1	2	2	2	2	17	5
Ampumaradat	4	2	2	1	1	4	2	1	2	19	5
Muu toiminta	2	2	2	1	2	2	2	2	2	17	5